Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 27.10.2023

HE 25/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Kilpailu- ja kuluttajaviraston näkemyksen mukaan taloudellisten ohjauskeinojen käyttö on yleisesti ottaen perusteltua ilmastonmuutoksen torjumisen kannalta tarpeellisten päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Virasto myös katsoo, että suhteellisia hintoja muuttavien päästökaupan ja ympäristöverojen lisäksi elinkeinonharjoittajille asetetut muut kannustimet ympäristölle aiheutuvien päästöjen vähentämiseksi sekä entistä vähäpäästöisempien tuotteiden kehittämiseksi ovat keskeisiä tekijöitä kansallisten päästötavoitteiden ja EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Verotuksen ja päästökaupan kaltaiset suoraan päästöjen hintaan vaikuttavat politiikkatoimet ovat kuitenkin kaikista kustannustehokkaimpia keinoja päästöjen vähentämiseksi. Ne antavat markkinoille signaalin päästöjen vähentämisen taloudellisesta arvosta, mikä kannustaa yrityksiä innovoimaan uusia ratkaisuja ja etsimään kustannustehokkaimpia tapoja päästöjen vähentämiseksi. Myös julkiset tuet voivat olla merkittäviä ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta, mutta kustannusten vuoksi suoriin tukiin kannattaa suhtautua säästeliäästi ja ottaa niitä keinovalikoimaan lähinnä vain silloin kun muut keinot ovat riittämättömiä ja tukien vaikuttavuus on mahdollisimman hyvin arvioitu. Suorien tukien yhtenä haittapuolena on, että ne voivat johtaa yli-investointeihin tietyissä teknologioissa tai ratkaisuissa, kun taas verotus ja päästökauppa luovat markkinoille kannustimen etsiä kustannuksiltaan edullisimmat keinot päästöjen vähentämiseen.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto kannattaa vahvasti ilmastonmuutoksen torjumista, ja viraston näkemyksen mukaan esitetyt sähkö-, kaasu- ja vetykäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintatuet vaikuttavat ilmastonmuutoksen torjunnan näkökulmasta perustellulta, vaikka kyseisillä tuilla onkin vaikutusta eri polttoaineteknologioiden väliseen kilpailuasetelmaan. Virasto kuitenkin myös korostaa, että esitettyjen hankintatukien vaikutuksia on syytä jälkikäteen seurata tulevia päätöksiä ajatellen. Jälkikäteisseuranta on keskeistä tukien kustannustehokkuuden arvioimiseksi, ja siinä on syytä selvittää, kuinka paljon myönnetyt hankintatuet mahdollisesti nostavat hintoja ja erityisesti sitä, missä määrin tukien myötä hankinnat todella lisääntyvät ja minkä suuruisia päästövähennyksiä tuella saavutettiin.

Jussi Pääkkönen
erityisasiantuntija

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Postiosoite PL 5, 00531 Helsinki • **Puhelin** 029 505 3000 (pvm/mpm)
Y-tunnus 2502067-3 • **Sähköposti** kirjaamo@kkv.fi • **kkv.fi**

ALLEKIRJOITETTU
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ